

Motion till riksdagen

1988/89: So535

av Gullan Lindblad och Göthe Knutson (båda m)

Tillstånd för servering av alkoholhaltiga drycker

Vi har vid flera riksmöten uppmärksammat riksdagen på att rättstillämpningen enligt lagen om handel med drycker är godtycklig och att den varit föremål för stor uppmärksamhet och debatt. Ett flertal ärenden har t.o.m. aktualiserats vid Europadomstolen.

Vi har all respekt för riksdagens och myndigheternas ambitioner att minska alkoholkonsumtionen och ställer upp för WHO:s hälsost strategi att minska alkoholkonsumtionen med 25% till år 2000. Vi anser emellertid inte att viktiga rättsprinciper får åsidosättas för denna strävan. Vi ställer oss också mycket frågande till huruvida en minskning av alkoholkonsumtionen kan åstadkommas genom att huvudsakligen försvåra för restaurangnäringen att erhålla och behålla serveringstillstånd. Det är dock endast 10 procent av den samlade alkoholemängden som intas på restaurang. Andra åtgärder, som t.ex. ökad information torde ha avsevärt bättre effekt.

Åsidosättande av rättsprinciper

Fr. o. m. den 1 juli 1982 ändrades Lagen om handel med drycker så att utskänkning av alkoholhaltiga drycker kan förvägras eller tillstånd återkallas "då ekonomisk misskötsamhet föreligger" och en person "därmed inte kan anses lämplig att driva rörelse med försäljning av alkoholdrycker".

Det har bl. a. från brottsförebyggande rådets och alkoholhandelsutredningens (SOU 1985:15) sida anförts betänkligheter mot att använda alkohollagstiftningen i kampen mot den ekonomiska brottsligheten, även om inte någon ändring av lagen föreslagits.

Att den typ av lagstiftning det här gäller bäddar för godtycke och rättsosäkerhet framgår av en rad praktikfall, som väckt massmedias uppmärksamhet. Det har nämligen visat sig att enbart *misstanken* om skatte- och bokföringsbrott varit tillräckligt för att utskänkningstillstånd har indragits eller förvägrats restaurangägare.

I flera fall har kvinnor som bedrivit restaurangrörelse mist sitt serveringstillstånd på grund av att mannen i familjen gjort – eller misstänkts ha gjort – ekonomiska transaktioner, som bedömts utgöra grund för indragning av tillståndet. Socialstyrelsen som är sista besvärinstans ansåg det t. ex. i några kända fall "inte uteslutet att mannen hade ett faktiskt inflytande över verksamheten". Ändå var det kvinnan som stod skriven för rörelsen! Indragning av tillstånd har i sådana fall medfört att rörelser gått i konkurs.

I socialstyrelsens idéprogram 1988 rörande alkoholpolitiken förekommer en rad uttalanden som inger betänkligheter. Det påstås bl.a. att restauranger bedriver en aktiv marknadsföring med syftet att öka alkoholkonsumtionen. Det föreslås bl.a. att restauranger som vänder sig till ungdomar under 25 år inte ska betros med serveringstillstånd. Man torde alltså snarast kunna förvänta sig en skärpning av restriktionerna.

Mot. 1988/89
So535

En lagändring behövs

Det bör vara en persons lämplighet att sköta en restaurangverksamhet med avseende på ordning, nykterhet och trevnad, som skall vara utslagsgivande vid bedömningen av rätt till servering av alkoholdrycker. Nuvarande lagstiftning har visat sig ge utrymme för alltför godtyckliga bedömningar och utgör en stor rättsosäkerhet för en grupp näringsidkare, restaurangägarna. Det kan bli fråntagna sin försörjningsmöjlighet inom restaurangnäringen p.g.a. *misstänkt* ekonomisk brottslighet eller försumlighet inom ett helt annat verksamhetsområde. T. o. m. misstänkt försumlighet hos en make kan leda till att serveringstillståndet dras in. Tala om rättsosäkerhet!

En viktig princip för svensk lagstiftning bör vara att *man skall straffas för ett brott man begått och inte för ett misstänkt brott inom en helt annan verksamhet.*

Hemställan

Med hänvisning till det anförda hemställs att riksdagen hos regeringen begär förslag till ändring av Lagen om handel med drycker så att viktiga rättsprinciper inte åsidosätts.

Stockholm den 25 januari 1988

Gullan Lindblad (m)

Göthe Knutson (m)